

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.

Ára: Egész évre 8 korona, félre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Füves szám ára darabonként 20 fillér.

Feladványok:

DIREKTORNA HÁNDOR

Munkatársaság és kiadómivatal:

Binkovics Nándor könyvnyomdája Celldömöken
A közlemények a szerkesztőség részét illető közlemények hirdetések és mindenféle penzilletekek.

Tanítók a tüdővész ellen.

(1000 korona jutalom 10 tanítónak.)

A tüdővész elleni védekezés szociális ismereteinek terjesztésében nagy szerepük van a tanítóknak. A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület, ez a par excellence tüdővész ellen küzdő társadalmi és egészségügyi szervezet évről évre a magyar tanítósághoz fordul, hogy legyen segítségére a tüdővész elleni ismeretek terjesztésében. A tanítók az iskolájukban a jó levegőnek, tisztaságnak, rendes étkezésnek egészségügyi fontosságát már a múltakban is hangsúlyozták, újabban azonban a tuberkulózis elleni védekezés országos szervezése folytán e tanítások céltudatosabbak lettek és érintették a fertőzés veszedelmének orvostudományi kritériumait is. A szegye növendékek előtt a tanítók a mindennapi élet szörnyű példáival bizonyították, hogy az egészséges életmód elemi szabályainak be nem tartása minő szörnyű rombolásokat idéz elő a családokban. A tuberkulózis lakásbetegség. Ezt igazolják a legalsóbb népesség körében pusztító és nemzedékről-nemzedékre valósággal örökítő fertőző esetek. A megismerésnek, a kórokozás e megállapításnak pedagógiai felhasználása alkalmas arra, hogy a növendékek révén az alsóbb népesség körében áldásosan terjessze az egészségügyi ismereteket.

A magyar tanítóság helyesen ismerte fel a maga feladatát e téren s a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület évről-évre konstataálhatta, hogy a tanítóság munkája milyen jelentékenyen segíti előre humanitárius és ismeretterjesztő tevékenységét. Ez indította az egyesületet arra, hogy legújabban egy *egészségügyi tiptarancsolatot* is közforgalomba hozott, amelyet sok ezerszámban szétküldött az iskolák vezetőinek. Ez egészségügyi tiptarancsolat a következőképen hangzik:

1. Az egészség a legnagyobb vagyoni boldogság.
2. Zsugori ember az aki a napfényel takarékoskodik. A napfény az egészség legnagyobb megőrzője.
3. Egészségedre vigyázz s ezzel vigyázzol embertársaidra is.
4. Gondosan öködjél lakásod tisztasága felett. Szennyben elszaporodnak a rovarok, különösen a legyek. Ezek pedig a legveszedelmesebb betegségek terjesztői.

5. Étkezés-előtt mosd meg kezedet szappannal és vízzel, nehogy veszedelmes betegségek csiráit vidd a szádba.

6. Sohase köpj a földre, mert a köpeted árthat embertársaidnak.

7. Zsongló alkohol ártalmas az egészségre. A tiszta víz a legjobb ital.

8. Sok betegséget egészen láthatatlan kis lények (bacillusok) okoznak, amelyek ellen tisztasággal és fertőtlenítéssel védekezzél.

9. Erezd ember voltodat és légy magadra tiszta, mert a tisztatlanság állati tulajdonság.

10. Gyomrodal meleg, forralt étellel tápláld, a magas hő elpusztítja a betegségek csiráit.

Kétségtelen, hogy ez a rövid mondatokba komprimált egészségügyi tanácsadás megtalálja az utat a gyermek elmékhez és a gyermekeken át a szülőkhöz.

A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület a tanítóság nemes munkáját méltányolni kívánta azzal, hogy az ország tanítói karából 10 olyan tanítót, aki a tüdővész elleni védekezés szociális ismereteinek terjesztése körül a legtöbb eredményt produkálta, *100—100 K jutalomban, vagyis összesen 1000 K jutalomban részesített.* Az egyesület mérlegelte a hozzá beérkezett jelentéseket s ezek alapján a következő tanítóknak ítélte oda 100—100 koronás jutalmait: Bagoly Béla ig. tanító (Barátos), Fischer Lipót ig. tanító (Liptószentmiklós), Fülöp Gyula tanító (Nagyrákos), Horn József isk. igazgató (Poprád), Kiss Béla ig. tanító (Ujpest), özv. Honecsny Jánosné tanítónő (Szilágyosmolyó), Kovács Ida ovónő (Vésztő), Nergert Vilma tanítónő (Jászkarajenő), Lukács Dénes tanító (Alsogyertyán), Szutter Dániel ig. tanító (Pápa).

A magyar tanítóság nem szokott hozzá, hogy a maga önfeláldozó, önzellen, hazafias és szociális tevékenységét, akár a nyilvánosság, akár magánosok részéről valami nagy méltánylásban részesítsék. Épen ezért különösen megemléstésre méltó a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek ez a spontán elismerése, amely a maga anyagi értékén messze túlmenően, rendkívüli erkölcsi értéket jelent a tanítóság szempontjából. Hisszük, hogy a magyar tanítóság a tuberkulózis elleni védekezés áldásos ismeretterjesztése terén további eredményes munkásságot fog kifejteni.

Előre magyarok . . .

Előre magyarok, Árpád unokái;
Velünk van az Isten, Ő védi a hont,
Bosszuló kerünkbe az erőt Ő önti;
Vezeti az igazt, veri a latort.

Győzedelmet Ő oszt és ad bátorságot
Visszaverni mind, az ellenünk törőt.
Az Ő védo szeme most is ott virrasztott
Ezer éves szép hazánknak határa fölött.

Isten! küzdelmünkben oltalmunk, támaszunk,
Egyezer év óta Hozzád fohászokunk;
Szép magyar hazánkat, egy ezreden át
Védte nagy hatalmunk.
Könyörgünk, — e harcban a magyarnak
Te adj diadalmát!

Gazdasági helyzetünk alakulása a háború alatt.

Írta: Ábrahám Emil kereskedelmi tanácsos.

A háború, mely gyökerében forgatta föl a nemzeteknek egymashoz való kereskedelmi és gazdasági viszonyát, oly metamorfózist hozott létre gazdasági téren, melynek hosszú időre való kihatásával okvetlenül számolni kell és mely mulhatatlanul szükségessé teszi az eddigi fölfogásoknak és irányelveknek lényegbevágó revízióját. A politikai szempont, de célszerűségi és önvédelmi tekintetek is kívánatosak teszik Németországhoz való gazdasági viszonyunk szorosabbá tételét. Az az elkeseredett és eszközeiben nem válogató gazdasági harc, melyet az ántánt hatalmai ellenünk folytatnak, legjobban demonstrálja, hogy a monarchia és Németország — minden külső segítségtől elrívga — mennyire egymásra vannak utalva és mennyire fontos, hogy ennek a két közép-európai hatalomnak gazdasági produkciója és egymással, valamint a külfölddel való kereskedelmi forgalma oly szabályozást nyerjen, hogy egymást kiegészítve és a külfölddel szemben egymásra támaszkodva, tudjunk szembeszállni azokkal a gazdasági és vámpolitikai téren várható átalakulásokkal, melyeknek jegyében a háború utáni időszak meg fog indulni.

A három államnak gazdasági téren egymashoz való közlelése kétségteendő szükség és fontos. A kérdés csak az, hogy az egyes államok divergáló érdekeit miképpen lehet összeegyeztetni; miképpen lehet összhangba hozni a hatalmas német ipar terjeszkedési tendenciáját Ausztria iparának létfontosságúval és különösen hogyan lehetne megoldani a specifikus magyar gazdasági törekvéseket, hogy a mi fiatal iparunk fejlődésének feltételei minden körülmények között biztosíthatassanak.

Németországnak fejlett ipara számára feltétlenül szüksége van nagy export-területekre, ahol ipari produkciójának fölcséget elhelyezheti. Háború előü a világipaci nyitva állott számára: az olcsó és minőségileg is

Katonai-hallada.

Nincs szebb virág a pünkösdi rózsánál,
Nincs szebb ember a mi századosunknál.
Jobb szemébe vágja tiszti csákóját,
Úgy vezet rohamra a századját.

Búsan yezerit százados ur pejlóra,
Nézi, nézi, hova lett a gazdája?
Kint nyugszik egy rezgő nyárfa tövébe,
Három éles golyó van a szívébe.

Kemenesaljai Közg. Híttel

jegyzet II. kibocsátásu hadikölcson-kötvények az intézet hivatalos órái alatt átvethetők.

Halálhíradás. Lapunk múlt számának zártakozó vetükt a következő gyászjelentést: Csenkesz-Élhei és Bunyai Sivó Jenő cs. és kir. kamarás a megboldogult unokafivére, egy a maga mint neje szül. Schmitt Hedvig s fiuk: Ernasz; Csenkesz-Élhei és Bunyai Sivó Miklos unokafivére és neje szül. Micsioyi és Benczkei Benczkei Emma, gyermekeik: Miklos, Gyula cs. és kir. kamarás, houv. b. alezredes és neje szül. Sztrébornai Kossuth Paula, Mária özv. Sarudi és Kalondai Battik Ármínó; Bunyai Neppal Ferenc, gyermekei Borbála özv. Szabo Lászlóné, Gyula min. titkár és neje szül. Ilirpi és Ivácskói Böszörményi Berta, valamint az összes rokonság a vébeu fájdalommal telt szívvel jelentti unokafivérük illetőleg nagybátyjuknak gyógygyósi Somogyi László földbirtokos életének 80-ik évében folyó hó 17-én, hosszas szenvedés után történt elhunytát. Földi maradványai folyó hó 19-én d. n. 4 órakor fogtak a kússomlyói r. kath. sírkertben lévő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 20-án reggeli 9 órakor fog az urnak bemutatást. Kelt Kússomlyón, 1915. évi szeptember hó 17-én. Béke poraira!

Podolia. A térképet vegyük kezünkbe, látni fogjuk, hogy Kelet-Galicában az ottani harcok színterét, valamint a többi, a Zbruc folyó mentén, az ország határáig elterülő részt **galiciai Podoliának** nevezik. Földje az a híres fekete humusz, amely Podoliát Galicia magtárává teszi. De a föld nem sikkag, hanem enyhe hajlása halmokból áll és a terepet a Dnyeszter számos kisebb-nagyobb mellékfolyója szeli sok részre. A Sztrypa és Szereth vidéke mocsaras; Tarnopol környékén széles mocsarak vannak a zagrobenni lóval.

Megemlékeztünk arról, hogy a hadsereg céljaira egyes egyházközségek 1—2 harangot ajánlanak föl, ha arra szíkség lesz. Mit értesültünk, a czellöldömölki apátsági templom négy harangját (köztiük a László-harangot) ajánlja föl az apátság összesen 165 q súlyban (a László-harang maga 135 méter-mázsza); a czellöldömölki ág. h. ev. egyházközség két harangot ajánl föl; értesülésünk szerint Szalay Janos vbíró is fölajánlja a lakása mellett lévő harangját. — A papai-évang. egyház ma egyhete tartott gyűlésén elhatározta, hogy ha a hadviselés érdekében úgy kívánják, a gyülekezet egyik harangját a honvédelem rendelkezésére bocsátja.

A peronoszpora pusztításán s az idel most ara. Közudomás szerint szőlőink igen kedvezően fejlődtek, de az ujabban beérkező jelentések szerint szep reményekre jogosító szüretünket a peronoszpora nagyon is lefokozta. Különösen a homok vidéki szőlők szenvedtek rendkívül sokat, tehát csaknem az egész Alföld, ahol csak ritkább helyen maradt feltermés, legtöbb helyt azonban, különösen pedig a kisgazdák szőlőjében 80—100% a kár. A hegyvidékeken, Tokajhegyalján, Aradhegyalján? Pécs és Ruszt vidékén, de sőt a Balaton mellett sem jelentékeny a kár, de persze e természet sem oly nagy mint aminőnek az alföldi homokvidékeken mutatkozott, bár különösen a jól műtrágyázott szőlők a hegyvidékeken is 25—40 hl-es termést ígérnek. Ezek a körülmények, meg a dalmát és olasz borok behozatalának lehetetlensége okozza a mustárak rohamos emelkedését.

Színészel. Kertlétünk új színlelőszatgatója: Lászlóffy Bódog jól szervezett tarulatával vasunkba érkezik és a Griff-szálló nagytér-mében kedden este kezdi meg előadásait. Bérletet nyolc előadásra lehet jegyezni Jenőffy Jenő színházi titkárnál. A nyolc előadásra a bérlet ára 15 korona. Mint halljuk, a legújabb drámaik kerülnek előadásra. — Akik a megérkező színtársulat tagjai részére lakást óhajtának érbe adni, sziveskedjenek fölkeresni szerkesztőségünket.

Az ágyu. Mennél nagyobb kaliberű az ágyu, annál inkább csökken használatosságának az időtartama. A nehéz ágyúk csövei például legfőkébb 100 lövet bírnak el. Még kevesebb a hajóágyú teljesítő képessége. A 34 és 38 centiméteres új angol hajóágyúk 80 lövés-után már kimerültek; a Krupp-féle nagy ágyúk azonban már 250 lövet is elbírnak. Lényegesen jobbak a Haubitzek és a hozzáértők azt jósolják, hogy ezek túlélik a háborút. Ami leginkább pusztítja az ágyút, az az a roppant hőség, amely az elsütéskor keletkezik, és amely a töllővájuban szinte kiegészíti az acélt. Kevesebb árt az a dörzsérő, amit a kiöltő lövedék az ágyúcső belső falaira gyakorol. A cső és a lövedék között előbban láng is rongálja a csövet. Az ilyen kisebb rongálódások később persze mindjobban fokozódnak, bizonytalanná teszik az ágyút. De a hosszú csöveket sokkal előbb, mint a rövid mozsarakat (A. U.)

A Vöröskereszt céljaira havonként adakozók szeptember havi ad-mánya az adakozók szives engedélyeivel ezentűl a Közköznázban apolt katonák élelmezésének javítására fordították. Özv. Szógyény-Marich Ferencné Gorcey grófnő 40 K, Klein Testvérek, Szabó Károly 26—25 K, Scheiber Zsigmond dr. 20 K, Pletnits Ferenc dr., Klein Vilmosné, Prinz Ferenc, Deutsch Gyuláné 10—10 K, özv. Balassa Jenőné, Szógyény-Marich Maria, Szógyény-Marich Paula, Honig Sámuel, Takács Martonné, Wallenstein Károlyné 5—5 K, Huchhausen Edéné, Német Márkus, Deutsch Samu dr. 4—4 K, Schmid Kuni, Marton Izidor 3—3 K, Leitner Imre, Mersich Jenő, Róth Mór, Bándóczy Istvánné, özv. Hofhauser Sándorné, Stern József 2—2 K, özv. Mörkly Edéné, Takács Ferencné, Stetka Tici, Steiner Lajos, Csillag Sándor, Wittmann Adolfiné, Weisz Ignác, Verbóczy József, Somogyi Aladárné, Alstadter Józsefné, Schwarz Sámuel 1—1 K, Fischer Fülöpné, Steru Eliás, Guttman Adolfiné 50—50 f, Szenté Jenőné, Gross Henrikné, Basz Vilmosné 40—40 f. — Göttmann Bódog a Vöröskereszt-körházban apolt katonák élelmezésére, Horváth József a Czellöldömölkőli hadbavonultak családjainak segélyezésére 10—10 K. — Havonként adakoznak még a Vöröskereszt céljaira a Kemenesaljai Takarékpénztár és Hítelbank 100—100 K.

Útravaló iskolába menő kislányok 1915-ben. A háboru viharainak hullámaiban már másodszor nyílnak meg az iskolák csöndes termei. Ez alkalommal ismert nevű oktatóköltőnk, Havas Istvan fővárosi polg. isk. tanár, a fontli cím alatt a következő versben adja az útravalókat a kislányok: Lábad bárony küszöbre lépjen, — Ajtó, amin belépsz, zenéljen. Az ablakok s az iskolafalak — Anyád szemével mosolyogjanak, — Mint álmaid gyermekszobádban. — Napon sarjaszt a rügy viragot, — Levegőt, formát nyjerjen álmód. Ha jön érted az Élet s kivezet, — Acélt kovácsolj, forrassz kincseket — S tüzet élessz kis koponyádban! — Mert most a népek versenyében — Dolgozunk kell majd nagy-erényen. — Sokan nem jönnek vissza, kis fiam, — Dologtevők, kiknek itt hija van. — S ti álltok majd helyekre — győzni.

Újra lesz mozi. A Griffben lévő mozi már jó ideje szünetel; most azonban azt halljuk, hogy jövő vsárnap újból megkezdí előadásait s így a mozikévelőknek ismét lesz alkalmuk, hogy a legújabb foltvételekben gyönyörködhesselek.

Végre megérkezett a kölsövathi plébánia-lak építési ügyében a kultuszminiszter döntésem a papai szolgabírói hivatalhoz. Ez-erint az épületet teljesen a politikai községnek kell felépíteni. A község azonban azon idokok alapján, hogy nemcsak a tervező építész, hanem a fuvarosok és munkások is háboruban vannak, az építésre halasztást kért. A fennálló körülményeket a plébános is méltá-nyolja és bár joga volna az építés mielőbbi megkezdését követelni, egyelőre csak azt kéri, hogy mivel a plébánia-lakban a megmaradás veszélyes, legalább a legrövidebb javításokat eszközöljék. Az ügy most van elintézés alatt.

Huszonnyolc hadüzenet. Az elnök-török hadüzenettel a világháboru kitörése óta történt hadüzenetek száma huszonnyolc emelkedett. A hadüzenetek sorrendje a következő:

1914. július 28-án Ausztria-Magyarország Szerbiának;
augusztus 1-én Németország Oroszországnak;
augusztus 3-án Németország Franciaország-nak; ugyancsak
augusztus 3-án Németország Belgiumnak;
augusztus 4-én Anglia Németországnak;
augusztus 5-én Ausztria-Magyarország Orosz-orzágnak;
augusztus 6-án Szerbia Németországnak;
augusztus 11-én Montenegro Ausztri-Magyarországnak; ugyancsak
augusztus 11-én Franciaország Ausztria-Magyarországnak;
augusztus 13-án Anglia Ausztria-Magyar-orzágnak;
augusztus 23-án Japán Németországnak;
ezzel szemben ugyancsak
augusztus 23-án Ausztria-Magyarország Japannak;
augusztus 28-án Ausztria-Magyarország Belgiumnak;
nov. 2-án Oroszország Törökországnak;
november 5-én Anglia és ugyancsak
november 5-én Franciaország és Török-orzágnak;
november 7-én Belgium és szinten
november 7-én Szerbia és Törökországnak;
1915. május 25-én Olaszország Ausztria-Magyarországnak és végül
augusztus 21-én Olaszország Törökországnak üzenté meg a háborút.
Tehát hét esetben a központi hatalmak, tizennegy esetben pedig az antant-parti álla-tnok voltak a hadüzenők.

Gyermeknap vármegyénkben. Ami az egyik részen elpusztult, azt a másik oldalról szeretettel kell helyreállítanunk. A F-hérka-reszt a jövő nemzedékért, a nemzet eleven lökéjének megmentéséért száll síkra, hogy részben a 'Tevre' és részben az Országos Gyermekvédő Liga gyermekmentési céljaira f. é. október hó 10-dikén szeretetadományokat gyűjtson. Adjon tehát kiki tehetsége szerint a nemes célra!

Steckenpford-**liliumtojézsappon**

Steckenpford & Co. cég által Tetschen alkébe.

Egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmúlhatatlanságáért, Ezernyi elismerésvél! — Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatkozás-ai a Steckenpford védőjegyére és a cég helyes nevére! Darabja 80 filléért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illat-szerüzletekben stb. Hasonlóképen kitűnő Bergmann Manera liliumtojméjje (80 fill. 1 tubus.) Kitűnő szer női kezek gondozására.

Elsőrendű POROSZ-SZEN kapható

Almási János vas- és fűszerkereskedésében, Czeldömölk.

Szerkesztői üzenet.

Tanító. Nem; akinek természetben van lakása és kert nincs hozzá, annak joga van a kertilletményhez. Mihelyt azonban lakbért kap, a kertilletményhez való jogosultságot elveszti. — A másik ügyben ugyanezen rovatunkban közelebb is ment felvilágosítás; abban meg volt írva, hogy a bevont tanítót csakis **törzsilleményei** illetik meg. Mivel a drágasági segély nem törzsillemény, azt csak kérheti (ha meg volt szavazva), de bevonulása napjától **nem követheti.** — Csudálatos, hogy ezeket a hivatásos lap is hozta és Ön nem vett tudomást róla.

Irma. Mindenesetre tartozik az illető felvilágosítással azért, hogy mint ismeretlen, Önt köszönti. Katonatisztii felővás szerint csak ismerős hölgyeket szabad köszönteni; az ismeretlenről a köszöntést illetlennek, toladasnak deklarálják.

Fölmentelt. A 18. honv. gyalogezred sen van; de úgy halljuk, hogy visszahelyezik őket Sopronba.

Czeldömölkijárásbirosg, mint tkv. hatóság. 1124/1915. tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

Weltner Antal és fia budapesti czég végrehajtónak Fülöp Lajos keménymagasi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 2600 K tőkekövetelés és járuléki behajtása végett a czeldömölkí kir. járásbírósg területén levő, Keménymagasi községben fekvő, s a nemesmagasi 1436. sz. tjkvben A III. 2 sor 344 hrsz. alatt felvett 50 házszámú udvarral és kerttel levő benzín motor malom ingatlanra 11000 K kikiáltási áron elrendelte.

Az árverést 1915. október hó 20-ik napján d. e. 9 órakor Keménymagasi község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tc. 42. § ában jelzett arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bíroi letébe helyezeséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérletet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ár ugyanannyi százalékáig kiegyesíteni.

Czeldömölk, 1915. szeptember 9.

Fejes Árpád s k. kir. jbiró.

Ezen kiadmány hitelűl:

Rozman, kir. tkvezető.

Adományok a sebesült katonáknak.
A czeldömölkí kórházaknak és vasuti bűdtő-állomásnak az utóbbi héten a következő adományokat küldték: Gyömörey György naponta 10 l. tej, Klein Vilmos naponta 10 l. tej, Deutsch Gyulané tejfel, turó, só, 5 kg. cukor; Kisköcsök község adománya: 131 drb. tojás, 40 kg. bab, 3 zsák burgonya, 14 drb. kenyér, 2 kg. dió, 2 kg. mák, kaposzta, zöldség, aima, 7 drb. csirke, egy labas méz. **Hadikórháznak:** Vidos Józsefné Komenesminihályfa 3 drb. nyul, 1 kosár kőrie, Deutsch Gyulané 10 kg. só, Rosenberger Miksáné naponta 2 l. tej, Klaffi Gyula naponta 10 üveg szódavíz, Gombas Sandor kertész, Merse 1 kosár paprika.

Amerikai kivándorlók pénze. Amíg a háború első hónapjaiban aránylag kevés pénz került ki Amerikából Magyarországra, az utóbbi hónapokban túlnyomórészt magyar kivándorlók megbízásából közel 100 milliót utaltak át az amerikai bankok magyar pénzintézeteknek. Az Amerikából erdő, effele. küldemények tudvalevően évente mintegy negyed milliárd koronát szoktak kitenni.

A párbórgabonát nem lehet rekvirálni.
A vallás-és közoktatásügyi miniszter általánosan értesítette a hercegprímast, hogy a lelkészeknek és kántoroknak fizetendő párbér a lehatározottabban a házi és gazdasági szükségletek forgalma alá tartozik s így e címen a megfelelő mennyiségű gabona kétségtelenül visszatartható. A mennyiben valamelyik hatóság ettől eltérő álláspontot helyezkednek, egy a miniszter azonnal intézkedni fog a sérelem orvoslása iránt, ha a konkrét esetről panasz vagy felelőzés útján tudomást szerez.

Lótenyésztési bizottsági ülés. Vasmegegye lótenyésztési bizottsága kedden gyűlést tartott Szombathelyen, melyen a többek között **Keménymagasi** község fedeztetési kérvényét tárgyalták. Elhatározták, hogy a kérvényt pártolólaj terjesztik föl a földmivélségügyi miniszterhez.

Apró hírek. Az Eifel-torony az 1889-diki párisi nemzetközi kiállítás alkalmával készült. Magassága 300 méter és a csúcsáig 1792 lépcső vezet. Építési költsége 6 1/2 millió frank volt. — A vármegyén néhai Kernovics Géza sárvári szolgabírósjaki segédirodatiszt özvegyének nyugdíját 600 koronában és 144 korona pótlekban állapították meg. — A postatakarékpénztár útján a németbirodalomban történő fizetések átcsatolási arfolyamát további intézkedésig 100 márkánál 136 koronában állapították meg; Svájcban történő fizetéseket pedig 100 franknál 125 koronában. — A győri ágyugyar fölépítésénél vidéki iparosok is dolgoznak u. n. kényszermunkában; legközelebb építik a sok munkásházat; a telep közberendezését, csatornázást, világítást stb. a városnak kell elkészítenie; lesz nagyszabású gyárvarósi tűzoltóság is. — Törökország konstantinápolyi Cachim Basija — nagy rabbija — **Chaim Nahum** közjogi személyiség és kegyelme van; háromszor volt már Magyarországon egyik fűrdőjében; a konstantinápolyi lakosok most egy hatalmas zsinagogát fognak építeni, amelyhez pénzt az állam is ad; a Törökország felhődel nemes munkájában, a zsidók tevékeny részt vesznek, különösen a zsidó lányok; a nagy rabbi mondta, hogy Törökország a belső egyetértés nagyszerű képét mutatja, ennek eredménye lesz a nagyszerű jövő.

Követelje azonban, hogy szállítója Önnek csakis **OLLA**-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot, mint **OLLA** oly jól felkészíti. Kedvelt minőségek. **1203. sz. -Extrafinom- minőség 6 K.** **1204. sz. -Superfinom- minőség 8 K.**

Kapható: Dr Bisitsky András gyógy-szertárában, Czeldömölkön.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Czeldömölkön a Kossuth Lajos utcában 31 év óta fennálló

cipész üzletemet

az apátsági székházban levő üzlet-helyiségbe (Gayer-féle üzlettel szembe) helyeztem át.

Cipőket a legdivatosabb kivitelben, jó anyagból, **jutányos áron készítek.**

Javításokat elfogadok.

Cipő-raktáramban női, férfi, és gyermekcipőkből **nagy választék.**

A n. é. közönség további b. pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Kreiner József.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Temetkezési vállalat.

Czeldömölkön a Kossuth Lajos-utcában (Központi kávéház mellett)

temetkezési vállalatot

létesítettem.

Beszerezhetőek nálam az összes **temetkezési** cikkek, **diszes érc-és fakoporsók**, **sirkoszorukból nagy választék.**

Temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbekig vállalom.

Ravatal-felállítás megegyezés szerinl.

BERECZ LAJOS

asztalos, temetkezési vállalkozó.

Lakas: Ferenc József-utca.